Bernardinus Senensis: Sermones de evangelio aeterno
[Basel: Johann Amerbach, not after 1489] Seite 632

peccatis. ⁊ ita non sit necesse penitentib⁹ aliquid amplius agere ꝓ eo vt recōciliētur creatori. Sequitur ergo vt si forte maiori q̄titati fuerit dolor q̄ꝫ illa determiata sit habeat sup fluam ꝑ artē ⁊ etiam ꝙ iniustus sit altissimus deus aiarū iustificator ⁊ rector qui maiorez infert doloris penaz penitēti q̄ꝫ exigerat culpe sue. Qz si dixerit. quia qđ additur dolori vltra debitū ⁊ exigentiā culparū additur in ꝓfectum virtutū ⁊ in medelā verū vtiqꝫ dicit sed de dei iusticia non se expedit vel absoluit. Neqꝫ eni humana iusticia hic patitur vt ꝓ inequalib⁹ delictis equalis iusticia fiat et ꝙ ꝓ vno ⁊ ꝓ multis vel equalib⁹ vel maioribus vna pena ⁊ eadem infligatur. Q̄to ḡ min⁹ diuina iusticia hoc nō patietur. Scđs autem modus est vt intelligat determiataz esse pnialem penam in q̄titate. s. ꝙ vnicuiqꝫ pctōꝝ debeatur ꝓpria non vna. s. oib⁹ sed maiorib⁹ maior ⁊ miorib⁹ minor. Intelligo autem hic de pena penitudis interioris. Dico ergo qz si penam hmōi infert deus in vindictam ⁊ ex iusticia sola possibile esset forte qđ dicit. Sed hmōi penitudo si vera ē atqꝫ ꝑfecta indubitanter iustificat ꝑfecte aiam seu hominē ⁊ deo recōcōciliat eum vere eni penitens interius vere reūtens est ad rectitudis viam. q̄re vere est auertēs se a malis q̄ fecit ꝓpositoqꝫ ⁊ volūtate in bonitate ē ⁊ bonis que deseruit se ꝯūtens. Q̄tacūqꝫ autē hec penitudo hic penitentē penitere faciat ipsū iustificat deo illum ꝯciliat ⁊ ꝯiūgit. Non est aūt dubiū q̄n clemētissimo creatori longe pl⁹ placeat penitudo interior q̄ꝫ ea q̄ exterior ē et h̄ est qz longe melior vtpote vitijs ⁊ pctis ēcentialiter ꝯtraria ip sisqꝫ aīe hūane vicinior vt eius mūdatio ⁊ decoratio ipsi⁹ creatoris immediata opa necnō ipsarū aiarū reformatio spūalis. Possibile est aūt eam tantā eē h̄ est tante afflictiōis ⁊ doloris vt aliā penā ab ipso penitēte iusticia dina non reqrat. Plerūqꝫ aūt dine iusticie ꝑ hmōi penitudinez non totaliter satisfit ⁊ iō necesse est vt suppleatur vel iteratis penitudinib⁹ vel exteriorib⁹ exercitatiōib⁹. Ampli⁹ q̄ peccauit ⁊ interi⁹ ⁊ exterius in corde. s. ⁊ in ope nōne dignū ⁊ iustum est vt satisfaciat interi⁹ ⁊ exteri⁹ aut saltem eo vsqꝫ intus sicut sup̄dictū est vt ita sufficiat penitudo interior vt exterior satisfactio non reqratur. Qz si q̄s dixerit qz non oportet hec ita esse q̄m exterior satisfactio posset esse tanta s̄m h̄ ꝙ interior nō esset necessaria. Respondeo nō esse verū qz exterior exercitatio nec noīe satisfactiōis digna ē nec deo vnqꝫ accepta nisi ꝓcesserit de radice interioris. Modis igitur oibus necesse est locū esse futuris purgatiōib⁹ deputatū ꝓpter innūas aias quarū hic purgatio s̄m ꝙ dictū est non expletur.

Qz respectu emendabiliū peccatorum purgatoriū esse ꝓbatur. Capitulum. iij.

Tertio q̄ pctā sunt emēdabilia inter culpas g̃uissimas q̄ mortales vocantur est ex necessitate via ⁊ mediū ad v̄tutes ꝓpter q̄s rddit. ꝓmiū sempiterne felicitatis alioq̄n nō esset reūsio siue ꝯuersio ab illis ad v̄tutes hmōi. h̄ aūt est impossibile manifeste videlicet nō esse reūsionem a malicijs ad v̄tutes ⁊ bonitates. Ipsa eniz aīe hūane mutabilitas nō patitur aliquē h̄ immutabiliter eē malū vel bonū. Similiter neqꝫ dei altissimi mīa aut iusticia. Huic erroꝝ sensus ipse ⁊ expientia frequētissima ꝯdicit cuz māifeste q̄tidie videam⁹ ⁊ bonos malos fieri. ⁊ malos bonos. vel eruditiōe vel flagellatione ⁊ cū dini muneris adiutorio. Malos sāt nō dico fieri q̄sdā nisi ꝓpria adinuētiōe. Vicia eni ⁊ pctā adinuētiōes eoꝝ sunt in q̄bus sunt nō a deo indite vel imisse. Si ḡ mediuz est ⁊ via atqꝫ reūsio a malicijs ad bonitates et a vitijs ad v̄tutes māifestū est ꝙ illud medium vel via non est purgatio vel expiatio. Qua de causa necesse ē ꝑ expiationē minui vitia atqꝫ malitias aiarū. Minui inqꝫ q̄tuz ad opa ⁊ q̄tū ad cogitatiōes ⁊ passiōes atqꝫ debilitari habit⁹ malos ꝑ ꝯrriā ꝯsuetudinem ita vt iam nō ex ipsis ꝓcedant actus mali siue exteriores siue interiores donec radicit⁹ extirpentur ⁊ sit facilis ingressus v̄tutib⁹ i animas hūanas q̄rū aduētu aīe ipe ꝯfortentur decorentur ⁊ velut renouate ex intimis iuuenescāt. Et h̄ interdū fit h̄. Possibile tn̄ ē ipsi creatori aiarū subito aias q̄s voluerit expurgare sicut ꝯtigit i dextro latrone sed de hoc alibi dicēdū est. Nūc aūt intētio mea est tractare de expiatiōe aiarū que ē de dina iniuria satisfactio ⁊ expiatio h̄ ē ⁊ aiaꝝ hūanarū emēdatio vel emūdatio ⁊ dine ire placatio. Oia aūt ista ꝯuenietissime fiūt ꝑ afflictionē que vocatur purgatoria ꝓpter h̄ nemo eni ē cui nō māifestū sit q̄ terrena ⁊ mala desideria ꝑ afflictionē extingui ⁊ ab aiab⁹ abradi: ac etiā radices hmōi passionū ⁊ opeꝝ adeo debilitari vt eis durātib⁹ in actib⁹ hmōi ꝓdire nō possint. Et h̄ ipꝫ attestatur nā q̄ docz nō solū hoīes filios suos ⁊ aliter subditos ꝑ flagella

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iv-493/0632
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG